

**“कृषि, वन, माडी, लुङ्गरी, जलजला, रुन्टी विकासका आधार
समावेशी विकास, आत्मनिर्भर, समृद्ध रोल्पा कल्पना साकार”**

**जिल्ला विकास समिति रोल्पाको २० औं जिल्ला परिषद् २०७२ फागुन २९ का अवसरमा स्थानीय विकास अधिकारी श्री
गेहेन्द्रबहादुर डाँगीद्वारा प्रस्तुत आ.व. २०७३/०७४ को वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रम ।**

सम्मानित जिल्ला परिषद्का प्रमुख अतिथि, पूर्व उपप्रधानमन्त्री तथा व्यवस्थापिका संसदका माननीय सांसद कृष्णबहादुर
महराज्यु

विशिष्ट अतिथि माननीय सांसद गोकुल प्रसाद घर्तीज्यु,

विशिष्ट अतिथि माननीय सांसद अमरसिंह पुनज्यु,

विशिष्ट अतिथि माननीय जिल्ला न्यायाधीशज्यु,

विशिष्ट अतिथि पूर्व मन्त्रीज्यु, राज्य मन्त्रीज्यु, सहायक मन्त्रीज्युहरु,

विशिष्ट अतिथि पूर्व सभासदज्युहरु, पूर्व विधायकज्युहरु तथा पूर्व सांसदज्युहरु ,

श्री प्रमुख जिल्ला अधिकारीज्यु,

विभिन्न राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्युहरु,

जिल्ला विकास समितिका पूर्व सभापति, उप सभापति एवं पदाधिकारीज्युहरु,

रोल्पा जिल्लास्थित विभिन्न कार्यालयका कार्यालय प्रमुखज्युहरु,

उद्योग वाणिज्य संघ, पत्रकार महासंघ, गैसस महासंघ, नेपाल वार एशोशिएसन, नागरिक समाज एवं विभिन्न संघ
संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्युहरु,

गाउँ विकास समितिका सचिवज्युहरु,

आमन्त्रित अतिथिज्युहरु तथा परिषद्मा पाल्नु भएका संचारकर्मी लगायत उपस्थित भद्र महिला तथा सज्जनवृन्द ।

२० औं जिल्ला परिषद्को यस शुभ अवसरमा नेपाली जनतालाई सार्वभौमसत्ता सम्पन्न बनाउन आफ्नो व्यक्तिगत
स्वार्थभन्दा माथि उठेर प्राण आहुति गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात शहिदहरुप्रति सर्वप्रथम भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दै घाइते
तथा अपाङ्गता भई जीवन निर्वाह गरीरहनु भएकाहरु प्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

आफ्नो महत्वपूर्ण र व्यस्त समयका बावजूद पनि हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी यस २० औं जिल्ला परिषद्मा
गरिमामय उपस्थिति जनाउनु भएकोमा प्रमुख अतिथिज्यु, विशिष्ट अतिथिज्युहरु एवं सम्पूर्ण अतिथिज्युहरुमा हार्दिक आभार
व्यक्त गर्न चाहन्छु । जिविसको कार्य सम्पादनमा सदैव रचनात्मक, सकारात्मक एवम् अमूल्य सहयोग पुऱ्याउनुहुने रोल्पा
जिल्लास्थित राजनीतिक दलका प्रमुखहरु, नागरिक समाज, सरकारी कार्यालय गैरसरकारी संघ/संस्थाहरु, संचारकर्मी,
एवम् रोल्पाली जनतामा म हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

माननीय प्रमुख अतिथिज्यु

आत्मनिर्भर र समुन्नत रोल्पा निर्माणको लागि प्रचुर सम्भावना र अवसर बोकेको यस रोल्पा जिल्लामा जलविद्युत, कृषि,
पशुविकास, जडिवुटी तथा गैर काष्ठ पैदावारको प्रचुरता, सुन, तामा, फलाम लगायतका खानी, धार्मिक सांस्कृतिक तथा
ग्रामीण पर्यटन एवं पर्यटनको नयाँ आयाम युद्ध पर्यटनले महत्वपूर्ण स्थान ओगटेका छन्, जसको कारण विकासप्रति
राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चासो, जनताको प्रतिवद्धता र राजनीतिक समझदारीले अथाह सम्भावना तथा अवसर देखाई
रहेका छन् ।

“स्थानीय उत्पादन र उपभोग बढाऔ, आत्म निर्भर र समुन्नत रोल्पा निर्माण गरौं” भन्ने आगामी आ.व.को मुल मान्यता
तथा आदर्शलाई आत्मसात गर्दै प्राप्त यी सम्भावना तथा अवसरहरुलाई रोल्पाली जनताको समृद्धि र उच्च जीवनस्तरका
लागि विकासको प्रचुर उपलब्धीहरुको खोजी, कार्यान्वयन र गुणस्तर कायम गर्नको लागि विगत वर्षहरुदेखिनै अनेकौ
प्रयासहरु भइरहे रहेतापनि भौगोलिक विकटता, न्यून आन्तरिक श्रोत परिचालन, दक्ष जनशक्ति एवं प्राविधिक पक्षको
न्यूनता सधै अवरोधको रुपमा रहिरहे ।

विकासको क्रममा पछाडि परेका वर्ग, महिला, दलित असहाय, अपाङ्ग, अति विपन्न व्यक्ति र समूहलाई सेवा र सुविधा
उपलब्ध गराउने क्रममा जिल्लामा रोजगारीका अवसरको व्यापक रुपमा सिर्जना गर्नु, उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी
अभिवृद्धि गर्नु, श्रमको उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्नु, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाका कार्यक्रम संचालन गर्नु, अपर्याप्त भौतिक
पूर्वाधार एवं आर्थिक पूँजिको न्यूनतानै हाम्रालागि प्रमुख चुनौति र समस्याहरु रहेका छन् ।

उल्लेखित चुनौति र समस्याका बावजूद पनि हामीले निम्नानुसारका उपलब्धीहरु हासिल गर्न सफल भएका छौ ।

१. पूर्वाधार विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेको सडक निर्माण कार्य तिव्ररूपमा भैरहेको छ । जिल्ला विकास समिति र अन्य निकायहरूको संयुक्त प्रयासबाट विभिन्न ४१ वटा सडकको निर्माण तथा स्तरउन्नती भई ७१५ किमि सडक विस्तार भएको छ जसबाट ४८ गाउँ विकास समितिहरू तथा १ नगरपालिका सडक पहुँचबाट लाभान्वित भएका छन् । करिव ७८ प्रतिशत जनता सडकको पहुँचबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित भैरहेका छन् ।
२. द्वन्द्वको क्रममा क्षति हुन पुगेका २७ गाविस भवनहरू मध्ये हालसम्म २० वटा गाविस भवन निर्माण भैसकेका छन् । त्यसैगरी यस आ.व. मा ४ वटा सम्पन्न हुने छन् भने आगामी आ.व.मा थप ३ गाविस भवन निर्माण गर्ने लक्ष्य रहेको छ ।
३. गत आ.वमा २ वटा भो.पु. निर्माण कार्य सम्पन्न भई हालसम्म यस जिल्लामा १६६ नयाँ भो.पु. हरु संचालनमा आएका छन् , चालु आ.व.मा थप १० वटा भो.पु निर्माण सम्पन्न हुने छन् भने चालु आ.व.मा १ वटा मोटरेबल पुल सम्पन्न हुनेछ भने आगामी आ.वमा ४ वटा मोटरेबल पुलको नयाँ निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
४. जिल्लाको समग्र शैक्षिक विकासका लागि शिक्षा पूर्वाधार अन्तर्गत जिल्ला विकास समिति, जिल्ला शिक्षा कार्यालय तथा सेभ द चिल्ड्रन लगायतका दातृ निकाय बाट विद्यालय भवनहरूको निर्माण तथा मर्मत सुधार गर्ने कार्य एवम् फर्निचर लगायत शैक्षिक सामाग्रीहरू उपलब्ध गराइएको छ । २०७२ पुष ९ गते जिल्लालाई साक्षर जिल्ला घोषणा गरी सकिएको छ ।
५. मातृमृत्युदर र बालमृत्युदरमा कमी ल्याउने तथा स्वास्थ्य सेवा सुधारका लागि स्वास्थ्य पूर्वाधार अन्तर्गत जिल्लामा जम्मा ४६ वटा बर्थिङ सेन्टर निर्माणका लागि स्वीकृत भएकोमा १४ वटा निर्माण भैसकेका छन् भने यस वर्ष र आगामी आ.व.को लागि जिविस र अन्य निकायबाट गरी १७ वटा बर्थिङ सेन्टर भवनका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ । हालसम्म ४९ गाविस र १ नगरपालिकामा २४ सै घण्टा सुरक्षित प्रसुति सेवाका लागि बर्थिङ सेन्टर सन्चालनमा रहेका छन् । जिल्ला अस्पताल रोल्पाबाट शल्यक्रियाको माध्यमबाट सुरक्षित प्रशुति सेवा यसै आ.व देखि संचालन गरिएको छ, चालु आ.व मै जिल्ला पूर्ण खोपयुक्त जिल्ला घोषणा हुदै छ ।
६. जिल्लामा गत आ.व सम्ममा ५९ बाल विकास केन्द्र सम्पन्न भएकोमा हाल ७१ बाल विकास केन्द्रको भवन निर्माण सम्पन्न भै सकेका छन्, ७ वटा निर्माणाधिन अवस्थामा छन् भने २ वटा क्याम्पसको भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
७. जिल्लामा संचालित खानेपानी कार्यक्रम अन्तर्गतका विभिन्न कार्यक्रमबाट हालसम्म ८८ प्रतिशत जनताले खानेपानी सुविधा प्राप्त गरेका छन् । खानेपानीको अत्यन्तै समस्या भएका स्थान तथा विद्युत सुविधाबाट वंचित भएका स्थानहरूमा सोलार प्रविधिबाट नमुनाकै रूपमा लिफ्ट खानेपानी योजना संचालन भै खानेपानीको सुविधा प्राप्त भैरहेको छ । यसै अवसरमा जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई सव डिभिजन कार्यालय तथा गोरखा वेलफेयरले गरेको कामको म प्रशंसा तथा सराहना गर्न चाहन्छु ।
८. सरसफाई तथा स्वच्छताका क्षेत्रमा हामी सबैको अथक र अनवरत प्रयास स्वरुप जिल्लालाई २०७२ पुस ९ गते नेपालकै २८ औं खुला दिसामुक्त जिल्ला घोषणा गर्न सफल भएका छौं । सम्पूर्ण जनताले शौचालयको प्रयोग गरेका छन् ।
९. होलेरी क्षेत्रको पर्यटकीय संभावना तथा विकास निर्माण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन होलेरी एकिकृत विकास योजना तर्जुमा भई कार्यन्वयन भैरहेको छ ।
१०. जिल्लामा संचालित विभिन्न लघु जलविद्युत योजनाबाट हालसम्म ३२५ किलोवाट विद्युत उत्पादन भई २८०९ तथा वैकल्पिक उर्जा (सोलार)बाट २७७४७ घरधुरी र केन्द्रिय विद्युत लाइन विस्तारबाट ६२३६ घरधुरी लाभान्वित भएकाछन् । यसरी हालसम्म ३१ गाउँ विकास समितिमा विद्युत सेवा पुगिसकेको छ ।
११. जिल्लामा संचालित कृषि विकास कार्यक्रम अन्तर्गत खाद्यान्न बाली, तरकारी तथा फलफूललाई पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने प्रयासको थालनी गरिएको छ । नगदे बालीको रूपमा अलैंचीको व्यवसायिक खेतको थालनी गरिएको छ । चालु आ.व मै अलैंचीको निकासी दस्तुर स्वरुप ३७ हजार प्राप्त भएको छ ।
१२. पशु विकास कार्यक्रम अन्तर्गत उन्नतजातका पशु विकास, गोठसुधार, नशलसुधार तथा कृषक समूहहरूको क्षमता विकासबाट व्यवसायिकरूपमा पशु सेवा विकासबाट गरिवी न्यूनीकरण गर्ने प्रयासको थालनी गरिएको छ ।
१३. सामुदायीक सिंचाई आयोजना, सिंचाई डिभिजन कार्यालय, साना सिंचाई कार्यक्रम लगायत विभिन्न आयोजना तथा कार्यक्रमबाट जिल्लामा रहेको कुल खेत योग्य जमिन ४१ हजार हेक्टरको २५ प्रतिशत, १०

- हजार हेक्टरमा विभिन्न प्रकारले सिंचाइ सुविधा पुगी १२ हजार घरधुरीले सिंचाइ सुविधा प्राप्त गरिरहेका छन् ।
१४. जिल्ला विकास समिति लगायत विभिन्न कार्यालय तथा संघ संस्थाले संचालन गरेका विभिन्न चेतनामूलक, सीप विकास तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरुबाट गत आ.व.मा मात्र करीव १७ हजार जना लाभान्वित भएका छन् ।
 १५. महिला विकास कार्यक्रम जिल्लाका सबै गाउँ विकास समितिमा संचालन भएको छ । यस अन्तर्गत २६१ महिला विकास समिति, महिला विकास संस्था /सहकारी १३ र १७१० महिला समुह गठन भइ कृयाशिल रहेका छन् ।
 १६. स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम लगायत विभिन्न कार्यक्रमबाट ४९ गाउँ विकास समिति र १ नगरपालिकामा सामाजिक परिचालनको कार्य भैरहेको छ, यसै गरी पश्चिम उच्च पहाडी गरिवी निवारण परियोजना, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, किसान परियोजना, सुशासन र जिविकोपार्जन परियोजना, गरिवी निवारण कोष, सुआहारा लगायतका कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सामाजिक परिचालन तथा गरिवी निवारणका कार्यक्रम तथा कृयाकलाप संचालन भै रहेका छन् ।
 १७. नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम अन्तर्गत जलवायु परिवर्तनका कारण अति संकटापन्न अवस्थामा रहेका जिल्लाको आठ वटा गाउँ विकास समितिहरुको स्थानीय अनुकुलन कार्ययोजना वाट २२६ योजनाहरु कार्यान्वयन भइ रहेका छन् जसबाट ८ हजार जना प्रत्यक्ष लाभान्वित भइसकेका छन् । अन्य साभेदारहरुको सहयोगमा थप ९ वटा गाउ विकास समितिको स्थानीय अनुकलन कार्ययोजना निर्माण भई विभिन्न निकायबाट अनुमोदन तथा कायान्वय हुने कार्य भैरहेको छ ।
 १८. माथि उल्लेखित भौतिक पूर्वाधार, सामाजिक, आर्थिक र मानवीय विकासमा गरिएका प्रयास तथा लगानीहरुबाट यस जिल्लाको समग्र गरीवीको रेखामुनि रहेको जनसंख्या विगत १० वर्ष अगाडि करीव ५९ प्रतिशत रहेकोमा हाल २५ प्रतिशतमा भरेको अनुमान गरिएको छ ।
 १९. जिविसबाट हुने सेवा प्रवाहका सन्दर्भमा पारदर्शिता र सुशासनको अभिवृद्धिका लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम, सार्वजनिक परीक्षण, वेवसाइटको प्रयोग, डिजिटल सूचना पाटी,आदि गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ । गुप एसएमएस लाई अफ वढी प्रभावकारी बनाइएको छ ।
 २०. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न लिवाड न.पा.को भत्ता वितरण बैंक मार्फत गर्ने कार्यको सुरुवात विगत आर्थिक वर्षबाट भै रहेको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको नामावली जिविस वेभसाइटमा राख्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
 २१. संचालित कार्यक्रमहरुको सहभागितात्मक अनुगमन गर्ने र आवश्यक पृष्ठपोषण लिने दिने प्रणालीलाई संस्थागत गरिएको छ । गाविसहरुको अनुगमन प्रकृया सघन गराउने प्रयास गरिएको छ ।
 २२. विगतमा अख्तियार गरिएका उल्लेखनीय र प्रसंशनीय नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई पनि महत्व दिंदै आज शुभारम्भ भैरहेको जिल्ला परिषद्मा म रोल्पा जिल्लाको आ.व. ०७१/७२ को यथार्थ खर्च, आ.व. ०७२/७३ को संसोधित अनुमान तथा आ.व. ०७३/७४ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुतिका लागि अनुमति माग्दछु ।

जिल्लाको २०७१/०७२ को यथार्थ आय व्यय

आ.व. २०७१/०७२ मा जिल्लामा संचालित विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्र लगायत जिविसको गरी कूल रु. १ अर्ब ३३ करोड ९० लाख ३३ हजार व्यय भएको छ । कूल खर्चमध्ये सरकारी क्षेत्रको करीब ९० प्रतिशत र गैरसरकारी क्षेत्रको १० प्रतिशत योगदान रहेको छ । यसरी खर्च भएको बजेट मध्ये चालू तर्फ ५७ दशमलव ६० प्रतिशत र पूँजगत तर्फ ४२ दशमलव ४० प्रतिशत रहेको छ ।

जिल्ला विकास समितिको लागि २०७१/०७२ मा कूल आय रु ५० करोड ३९ लाख ९९ हजार संसोधित अनुमान गरिएकोमा यथार्थमा कूल रु. ४८ करोड ९१ लाख ५६ हजार रहेको छ । जसमध्ये चालूतर्फ रु २१ करोड ११ लाख २६ हजार तथा पूँजगत तर्फ रु. २७ करोड ८० लाख ३० हजार खर्च भएको छ । यस क्रममा चालू तर्फ कूल व्ययको ४३ दशमलव १७ प्रतिशत र पूँजगत तर्फ ५६ दशमलव ८३ प्रतिशत खर्च भएको छ ।

यसैगरी, अब म आ.व. ०७२/७३ को संसोधित आय व्यय प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आ.व. ०७२/७३ को संशोधित आय व्यय विवरण

आ.व. ०७२/०७३ का लागि विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रको प्रस्तावित बजेट रु २ अर्ब ८१ करोड ९ लाख स्वीकृत भएकोमा संशोधित बजेट रु. २ अर्ब ३ करोड ७३ लाख ८५ हजार रहेको छ। उक्त बजेटमध्ये चालू तर्फ १ अर्ब १४ करोड ७० लाख २३ हजार (करीब ५६ प्रतिशत) र पूँजीगत तर्फ रु. ८९ करोड ५८ लाख ८५ हजार (४४ प्रतिशत) रहेको छ। कूल विनियोजन रकमको सरकारी क्षेत्रको ८९ प्रतिशत र गैरसरकारी क्षेत्रको ११ प्रतिशत योगदान रहको छ जुन गत आ.व को तुलनामा कुनै पनि परिवर्तन भएको देखिदैन।

यस अर्न्तगत जिविस कार्यालयल तर्फ चालू आ.व. ०७२/७३ को लागि गत परिषद्मा कूल आय रु. ५१ करोड ३५ लाख ७३ हजार रुपैयाँ अनुमान गरिएकोमा संशोधित अनुमान रु. ६२ करोड ९१ लाख ५७ हजार रहेको छ। उक्त आय कूल ०७१ /०७२ को यथार्थ आयको १९ दशमलव ९० प्रतिशत वढी देखिन आउँछ, जसलाई हामी सकारात्मक रुपमा लिन सक्छौं।

अब म आगामी आ.व को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिइएका मार्गदर्शक सिद्धान्त तथा नीतिहरुबारे केही उल्लेख गर्ने अनुमति माग्दछु :

योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लक्षित वर्ग र विकासको मूल प्रवाहमा पछाडि परेका जनताको भावनालाई समेट्न सकियोस भनी योजना तर्जुमाका सबै चरणहरु पूरा गर्दै बस्तीस्तरबाटै योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने प्रकृतिलाई आत्मसात गर्दै देहाय बमोजिमको मार्गदर्शक सिद्धान्त तथा नीतिहरु लाई अवलम्बन गरिएको म यहाँहरु सामु जानकारी गराउँदछु।

१. नेपालको संविधानमा उल्लेखित राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु,
२. स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली २०५६ मा व्यवस्था भएको सहभागितात्मक योजना तर्जुमा पद्धतिका आधारहरु,
३. स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ र स्थानीय विकास मन्त्रालय तथा अन्य विषयगत मन्त्रालयबाट जारी अन्य कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरु,
४. राष्ट्रिय योजना आयोग र विषयगत मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन र बजेट सिलिङ्ग,
५. त्रिवर्षीय योजनामा निर्दिष्ट गरिएका उद्देश्य, लक्ष्य र प्राथमिकताका विषयहरु ,
६. सहस्राब्दी विकासका लक्ष्यहरु तथा दिगो विकासका लक्ष्यहरु ,
७. प्रस्तावित आवधिक जिल्ला विकास योजना, जिल्ला यातायात गुरुयोजना लगायत अन्य क्षेत्रगत योजनाहरु
८. जिल्ला विकास समितिद्वारा जारी गरिएका विभिन्न कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरु
९. विषयगत कार्यालयहरु र जिविसको कार्यालयद्वारा संचालित क्रमागत/सालवसाली कार्यक्रमहरु,
१०. विगत परिषद्का निर्णय, नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरु

उपरोक्त मार्गदर्शनका आधारमा प्रस्तावित आवधिक जिल्ला विकास योजनाले परिकल्पना गरेको जिल्लाको दृष्टिकोण (Vision) “कृषि,वन,माडी,लुडरी,जलजला,रुन्टी विकासका आधार। समावेशी विकास, आत्मनिर्भर,समृद्ध रोल्पा कल्पना साकार।” लाई आर्थिक,सामाजिक विकास तथा मानवीय क्षमतामा अभिवृद्धि गरी ‘स्थानीय उत्पादन र उपभोग बढाऔं, आत्म निर्भर र समुन्नत रोल्पा निर्माण गरौं’ भन्ने उद्देश्य साथ यस जिल्ला परिषद्ले नीति तथा कार्यक्रम अगाडि बढाएको छ।

उपरोक्त उद्देश्यलाई कार्यान्वयन गर्नको लागि देहाय बमोजिमका नीतिहरु तय गरिएका छन्

१. जिल्लाको संभावना, अवसर, जनताको माग, चाहना र आवश्यकतालाई संबोधन गर्नको लागि जिल्ला विकास समितिद्वारा तयार गरिएको प्रस्तावित आवधिक जिल्ला विकास योजनालाई आधार लिई जिल्लाको समग्र विकास व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहलाई अगाडी बढाइने छ।
२. जिल्लामा यातायात गुरुयोजना **District Transportation Master plan (DTMP)** को प्राथमिकताक्रम अनुसार निर्माण भइरहेका मुख्य सडकलाई बाह्रै महिना यातायात संचालन योग्य बनाउने तथा जिल्ला सदरमुकाम रोल्पालाई केन्द्र मानेर जिल्लासंग जोडिएका अन्य छिमेकी जिल्लाको सिमानासम्म एवं जिल्लाको ऐतिहासिक र सांस्कृतिक महत्व बोकेका स्थानसम्म सडकको पहुँच पुऱ्याइने छ।

३. जिल्लामा सडक संजाल विस्तार गर्दा **Roadhead** बाट मात्र अगाडि बढाइने छ । आगामी ५ वर्षभित्र एक घण्टामा सडक यातायातको पहुँच पुग्ने गरी सडक संजालको विस्तार एवं स्तरोन्नति गरिनुका साथै सडक सञ्जाल जोड्दा स्थानीय उत्पादन र उपभोगलाई प्रवर्द्धन गर्ने गरी प्राथमिकता प्रदान गरिने छ ।
४. जिल्लाका कुनै स्थानहरूबाट अर्को स्थानमा जान खोला रहेका स्थानहरूमा बाह्रै महिना आवतजावत गर्न आवश्यकता अनुसार भोलुङ्गे पुल निर्माण तथा मर्मत कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ । साथै मोटरबाटोहरूमा आवश्यकता अनुसार मोटरेबल पुलहरू तथा बेलीब्रीज निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
५. द्वन्द्व तथा अन्य विविध कारणले विग्रे भत्केका भौतिक संरचना पुनर्निर्माण र द्वन्द्वका कारणले विस्थापित व्यक्ति तथा कार्यालयहरू (सेवा केन्द्र तथा बैंक) पुनर्स्थापनाका लागि भौतिक पूर्वाधारको साथै सामाजिक सद्भाव कायम गर्ने कुरालाई विशेष ध्यान दिई योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ । घर्तिगाउँ लगायत अन्य स्थानमा एकिकृत सेवा केन्द्र स्थापनाको लागि थप पहल गरिने छ ।
६. २०७२ पुस ९ मा रोल्पा जिल्ला खुला दिसामुक्त जिल्ला घोषणा भै सकेपछि पूर्ण सरसफाई तथा एक घर एक धाराको नीति अवलम्बन गरी स्वच्छ खानेपानी सुविधाको विकास र विस्तार गरिने छ । आधारभूत सरसफाइमा विशेष जोड दिई रोल्पा जिल्लालाई वि.सं. २०७३ मंसिरसम्म विभिन्न गाउँ विकास समितिका कम्तिमा ५ गाउँ विकास समितिका १/१ वडालाई पूर्ण सरसफाई युक्त वडा र सरसफाई आनिवानी परिवर्तन वडाको रूपमा घोषणा गर्ने अनुरूप कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ । प्रत्येक वर्ष पुष ९ गते रोल्पा खुला दिशामुक्त दिवस मनाइने छ ।
७. सहभागितामूलक योजना प्रकृयाको मर्म अनुरूप योजना प्रकृयाका १४ चरणलाई कडाइका साथ कार्यान्वयन गर्ने पद्धतिलाई निरन्तरता दिई, कुनै पनि योजनाको सिफारिस गर्दा जिल्ला परिषदबाट पारित भएका योजना तथा कार्यक्रमहरू भन्दा बाहिरबाट नगर्ने नीति लिईने छ ।
८. जिल्लालाई कृषि र पशु क्षेत्रमा आत्म निर्भर गराउन उन्नत विउविजन, नश्लसुधार, प्रांगारिक मल, कृषि पकेट क्षेत्र कार्यक्रम संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ । आलु, अलैंची, अदुवा, अम्रिसो, अमिलो जातको फलफूल र अल्लोवाट जिल्लाको पहिचान दिलाउने गरी कार्यक्रम अगाडि बढाइएको छ । उद्योग वाणिज्य महासंघ सँगको सहकार्यमा एक जिल्ला एक उत्पादन नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइने छ ।
९. वन तथा वातावरण क्षेत्रको दिगो र वैज्ञानिक व्यवस्थापन, नीजि तथा गैरसरकारी क्षेत्रको समेत सहभागितामा जलवायु परिवर्तन र बाढी पहिरो, भूक्षयबाट पर्न जाने प्रभावको न्यूनिकरण र स्थानीय अनुकूलनका कार्यक्रमलाई समन्वयात्मक रूपमा अधि बढाउनुका साथै सडक लगायतका पूर्वाधारको दिगो व्यवस्थापन गरी जिल्लामा हरित क्रान्ति ल्याउन वृक्षारोपण तथा उन्नत घाँस रोपन गरिने छ । जिल्ला प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन कार्ययोजना निर्माण गरी जिल्लामा घट्ने सम्भावित प्रकोपका असरहरूलाई न्यूनिकरण गरिने छ ।
१०. संचार क्षेत्रको विस्तार र गुणस्तरलाई सुधार गर्न जिल्लाका टेलिफोन नेटवर्कले नभेट्ने क्षेत्र (उवा, सेरम, मिरुल, थवाङ, कुरेली, घर्तिगाउँ, गाम) लगायत क्षेत्रमा नेपाल टेलिकम लगायत अन्य सेवा प्रदायकहरू मार्फत टेलिफोन टावर निर्माण गर्न र इन्टरनेटको सुविधा गाउँगाउँमा पुग्ने खालको सेवा प्रदान गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
११. जिल्लाको कृषि क्षेत्रको विकास गर्नका लागि खाद्य तथा नगदे बालीमा सहयोग पुराउन पानीको प्रशस्त श्रोत भएका स्थानमा कुलो तथा नहर र पानीको स्रोत कम भएका स्थानमा फोहोरा सिंचाई, थोपा सिंचाई , सिंचाई पोखरी, स्प्रिंग कल प्रविधिलाई प्रयोग गरिने छ ।
१२. २०७२ साल पौष ९ गते साक्षर रोल्पा जिल्ला घोषणा पश्चात यसको दिगो व्यवस्थापन तथा शिक्षाको गुणस्तरमा बृद्धि गर्नकालागि तयार भएको जिल्ला शिक्षा योजना, गाउँ शिक्षा योजना तथा समुदाय शिक्षा योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
१३. मानव जीवनसँग प्रत्यक्ष सरोकार रहेको स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय, भरपर्दो र सवैको पहुँचयोग्य बनाउनको लागि स्वास्थ्य चौकी, तथा अस्पतालहरू र आयुर्वेद स्वास्थ्य एवं अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरूको आवश्यक पूर्वाधार, संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइने छ । चालु आ.व. भित्रै जिल्लालाई पूर्ण खोप युक्त जिल्ला घोषणा गरिने छ ।
१४. बाल मृत्युदर र मातृ मृत्युदरलाई घटाउन आवश्यकता अनुरूप बर्थिङ सेन्टरहरूको निर्माण, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र अन्य स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता विकास एवं एचआइभी र एडस संक्रमितहरूको लागि आवश्यक राहत तथा पुनर्स्थापना एवं क्षमता विकास तथा अन्य सरुवा रोगहरूको प्रकोप नियन्त्रण र न्यूनिकरणका लागि समन्वयात्मक रूपले कार्य गर्ने नीतिलाई जोड दिइने छ । साथै वि.सं २०७४ सम्ममा यस जिल्लाका सवै आमा तथा नवजात शिशुलाई मातृत्व तथा नवजात शिशु स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१५. जिल्लामा विभिन्न कारणले बृद्धि हुदै गैरहेको मानसिक स्वास्थ्यको समस्यालाई न्यूनिकरण गर्न निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक तथा उपचारात्मक सेवाको विस्तारको लागि सरकारी, गैरसरकारी र निजीक्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

१६. महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, दलित, आदिवासी जनजाति, युवा र द्वन्द्वबाट प्रभावित तथा विकासको मूलप्रवाहबाट बञ्चितमा परेका लक्षित वर्गहरूको लागि आय आर्जन, सीप विकास, चेतनामूलक, क्षमता विकास, सम्बद्ध संस्थाको संस्थागत विकास र लक्षितवर्ग मैत्री पूर्वाधार विकासमा जोड दिइने छ ।
१७. विकासका साभेदारहरूले जिल्लामा कार्यक्रम संचालन गर्नुपूर्व स्वीकृति पत्र लिदा सो आयोजना/कार्यक्रमको कूल लगानीको पूँज निर्माण हुने/गर्ने कार्यक्रममा कुल लगानी रकमको न्यूनतम ६० प्रतिशत रकम पूँज निर्माणमा खर्च गर्ने र अन्यमा ४० प्रतिशतमा नवढाई खर्च गर्ने कार्यक्रमलाई मात्र पूर्व सहमति दिने नीतिलाई कडाइकासाथ लागु गरिने छ ।
१८. घरेलु तथा कृषि उद्योगको व्यवस्थापन तथा सुदृढिकरण गरी जिल्लाका जनशक्तिलाई जिल्लामै स्वरोजगार हुने वातावरण सिर्जना गर्न जिल्लामा उपलब्ध हुने काठलाई बाहिरिनबाट कम गरी फर्निचरमा आत्मनिर्भर जिल्ला बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ । यसको लागि उद्यम विकास योजना, २०७२ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
१९. सम्बन्धित सरोकारवाला पक्षहरूको समन्वयमा निश्चित समय सीमा तोकिएको जिल्लालाई वाल मैत्री स्थानीय शासन लागु भएको जिल्ला, धुवाँरहित, बालविवाह तथा बाल श्रम मुक्त, महिलाहिंसामुक्त, छुवाछुत तथा बालीघरे मुक्त, जिल्ला घोषणा गर्ने नीतिलाई कार्यान्वयनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२०. जिल्लामा प्रचुर संभावना रहेको जडीबुटीको उत्पादन, प्रशोधन गरी विभिन्न बहुउद्देश्यीय उद्योग स्थापना गर्ने तथा सो को दिगो व्यवस्थापनको लागि कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथै आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा प्रणालीलाई प्रवर्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२१. जिल्ला खाद्य सुरक्षा अनुगमन संजालले जिल्लाको खाद्य सुरक्षाको विश्लेषण गर्दा प्राप्त गरेका खाद्य असुरक्षित गा.वि.स.हरूमा सम्बन्धित निकायहरूलाई त्यससंग सम्बन्धित कार्यक्रम तथा क्रियाकलाप संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२२. **“स्थानीय उत्पादन र उपभोग बढाऔँ, स्वाभिमानी रोल्पाली बन्न आत्म निर्भर रोल्पा बनाऔँ ”** भन्ने मौलिक अभियानलाई सार्थक बनाउन स्थानीय उत्पादन बृद्धि गर्ने र आफ्नै स्थानीय उत्पादनलाई उपभोग गर्ने आम प्रवृत्ति र संस्कारलाई सम्मान र प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइने छ ।
२३. लघु तथा साना जलविद्युतहरूको उत्पादन एवम् वैकल्पिक तथा नविकरणीय उर्जाको प्रयोगबाट यस जिल्लालाई विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउन यसै वर्ष **उर्जा विकास योजना** तर्जुमा गरी आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ । जिल्लामा विगतदेखि संचालनमा आइरहेका तथा मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने आवश्यक भएका लघुजलविद्युत योजनाहरूलाई दिगो व्यवस्थापन गर्न विद्युत शुल्क उठाउनुका साथै समपुरक कोषको स्थापना गरी संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
२४. स्थानीय सम्पदा, भाषा, कला, तथा संस्कृतिको संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धनको माध्यमबाट पर्यटनको प्रवर्धन गर्ने र यसका लागि संभावित स्थानहरूमा होमस्टे (घरबास कार्यक्रम) संचालन, पर्यटनको नयाँ आयाम युद्ध पर्यटन तथा यसका लागि पूर्वाधार निर्माणको कार्य थालनी गरिसकिएको छ । आगामी वर्ष भित्र पर्यटन गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
२५. सामाजिक परिचालन, आयमूलक सीप विकास, चेतनामूलक तथा स-साना पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरू निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्था र सहकारी तथा अन्य सामुदायिक संस्थाहरूसंगको साभेदारी र समन्वयमा संचालन गरिने छ ।
२६. जिल्ला विकास समितिले प्रारम्भ गरेको लैङ्गीक उत्तरदायी बजेट परिक्षण कार्यक्रमलाई विषयगत कार्यालय सम्म विस्तार गरिने छ ।
२७. जिल्लामा संचालन हुने विभिन्न योजना तथा कार्यक्रम र सेवा प्रवाह सम्बन्धमा जिविसको समन्वयमा तेस्रो पक्षबाट सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुका साथै आयोजना चक्रको सबै चरण, आर्थिक कारोबार र सेवा प्रवाहमा आर्थिक अनुशासन र पारदर्शिता अवलम्बन गरिने छ । जिल्ला विकास समितिको आम्दानी खर्चको चौमासिक विवरण वेभ साइटबाट समेत हेर्न सकिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
२८. राजश्व प्रक्षेपण तथा अध्ययन गरी सो को आधारमा जिल्ला विकास समितिको आन्तरिक आय वृद्धि र श्रोत परिचालनमा जोड दिइने छ । यसका लागि चा.लु.आ.व.भित्र राजस्व अभिवृद्धि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । जिल्ला विकास समितिबाट निर्माणाधिन सडकहरूमा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट सवारीकर उठाई जिविसमा दाखिला गरेको रकममा शतप्रतिशत रकम जिविसबाटै थप गरी सम्बन्धित सडकमा मर्मत सम्भार गर्ने गरी सडकको दिगो व्यवस्थापन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
२९. सेवा प्रवाहमा प्रतिवद्ध, लक्ष्यप्रति कटिबद्ध, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, जिल्लाको गरिमा र उचाइ वृद्धि गर्ने खेलाडीहरू, पत्रकारहरू तथा गैससकर्मिहरूलाई उत्प्रेरित गर्दै लैजाने नीति अनुसार खुला दिसामुक्त गाविस घोषणा गर्ने गाविस सचिवहरू तथा जिल्ला विकास समितिका बहालवाला र सेवा निवृत्त कर्मचारीहरूलाई प्रशंसा पत्र एवं उत्कृष्ट कार्य

गर्ने जिल्ला भित्रका राष्ट्रसेवक कर्मचारीलाई जिल्ला परिषद्को अवसरमा पुरस्कार एवं प्रशंसा पत्र दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएको छ ।

३०. जेष्ठ नागरिकका लागि आश्रय स्थल निर्माण र संचालनमा सहयोग गर्ने नीतिलाई उनीहरूको चिन्तन र एक अर्काका भावना आदान प्रदान गर्न तथा समाजमा उनीहरूको जीवनलाई मर्यादित बनाउन सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी, निजी तथा स्थानीय संघसंस्थाहरूको समन्वय र सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३१. आम नागरिकहरूमाभू स्थानीय उत्पादन र उपभोग बढाऔं, आत्म निर्भर र समुन्नत रोल्पा निर्माण गरौं भन्ने मर्मलाई आत्मसात गर्दै जिल्लामा हुने विकास निर्माणका कार्यक्रम तथा गोष्ठी सेमिनार, छलफलमा स्थानीय उत्पादनलाई उपयोग/प्रयोग गर्ने प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइएको छ ।
३२. बालबालिका लक्षित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिताका लागि बालबालिका संग सम्बन्धित जिल्लाको रणनीति तर्जुमा गरी सोही बमोजिम कार्यान्वयनको पकृया अगाडि बढाउन सबैलाई जिम्मेवार बनउदै लगिने छ ।
३३. स्थानीय श्रोतको उत्पादन र प्रयोगका माध्यमबाट जिल्लामा उद्योग स्थापना, प्रवर्द्धन र विकास गर्नको लागि यस जिल्लाका दुवै निर्वाचन क्षेत्रमा स्थानीय साधन र श्रोतमा आधारित लघु उद्यम र घरेलु उद्योगको विस्तार गरी औद्योगिक ग्राम स्थापना गर्ने नीति लिइने छ ।
३४. विद्यालय शिक्षाको गुणात्मक विकास एवम् विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धिमा सुधार गर्न रोल्पा जिल्लालाई आगामी आ.व ०७३/०७४ मा सिकाई सुधार वर्ष रूपमा लागू गर्ने यसका लागि सुचाङ्क र जिम्मेवारी सहितको योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने र यसलाई सहयोग गर्न जिल्लामा काम गर्ने सबै संघ संस्थाहरूलाई समेत सोही अनुसार कार्यक्रमको योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्दा संयुक्त अनुगमन संयन्त्र निर्माण गर्ने नीति लिइएको छ ।
३५. जिल्लाको खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सम्बोधनको लागि खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य विश्लेषण योजनाले परिलक्षित गरेका योजनाहरू प्राथमिकता साथ संचालन गर्ने नीति लिइने छ ।

प्रमुख अतिथिज्यू लगायत उपस्थित महानुभावहरु,

म अब उल्लेखित उद्देश्य, नीतिका आधारमा आगामी आ.व. २०७३/०७४ मा संचालन गरिने कार्यक्रमहरु मध्ये जिल्ला विकास योजनामा समावेश गरिने **मूख्यमूख्य कार्यक्रमहरु** प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

भौतिक संरचना तथा पूर्वाधार विकास

१. विगतमा जिल्ला विकास समिति र अन्य निकायबाट संचालित सडक योजना तथा कार्यक्रमलाई क्रमागत रूपमा राख्दै सडक संजाल बिस्तार गर्न सडक र मोटरेबल पुलका लागि बजेट विनियोजनमा प्रमुख प्राथमिकता दिइएको छ ।
२. भोलुङ्गे पुलको लगत अद्यावधिक गर्ने कार्य सम्पन्न भै सकेको छ, आगामी आ.वको लागि विभिन्न निकायसंगको सहकार्य तथा समन्वयमा प्राथमिकताक्रम अनुसार १० वटा भो.पु निर्माण गरिने छ ।
३. जिल्लामा निर्माणाधिन ग्रामीण सडक एवम् अन्य सडकहरूको दिगो मर्मत संभार, विकास तथा स्तरोन्नतिका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समिति, संघ संस्था तथा यातायात व्यवसायी बीचको समन्वयमा आयोजनागत मर्मत संभार कोष स्थापना गरी संचालनको कार्य भै रहेकोमा मर्मतको कार्यलाई व्यवस्थित गर्न केही सडकमा सडक हेरालुको व्यवस्था गरिने छ ।
४. यस जिल्लामा आवश्यकता अनुसार विभिन्न सामुदायिक संघ संस्था एवम् शैक्षिक संस्थाहरूको भवन निर्माण तथा मर्मत संभार कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
५. पर्यटकीय र आर्थिक केन्द्रको रूपमा जिल्लालाई विकास गर्ने उद्देश्यले पर्यटन विकास गुरु योजना निर्माण गर्नुका साथै माडिचौरमा पर्यटन मन्त्रालयद्वारा निर्माण गरिएको पर्यटन सूचना केन्द्रलाई जिल्ला विकास समितिमा

- हस्तान्तरण गरी बहु उपयोगी वनाइनुका साथै रुन्टी, जलजला लगायत क्षेत्रको पूर्वाधार विकास तथा संरक्षण गर्ने योजनालाई अगाडि वढाउन विभिन्न निकायहरूसंग आवश्यक समन्वय गरी बजेट विनियोजन गरेको छ ।
६. जिल्लामा लघु जलविद्युतको प्रचुर सम्भावना रहेकोले विभिन्न निकायसंगको साभेदारी,समन्वय तथा सहकार्यमा लघु जलविद्युत आयोजना निर्माणको लागि समपुरक कोषको व्यवस्था गरिएको छ ।
 ७. क्रमागत खानेपानी योजनालाई निरन्तरता दिइएको छ र यथासक्य आगामी आ.व. भित्र सम्पन्न गर्ने गरी रकम विनियोजन गरिएको छ । खानेपानीको पहुँच अभिवृद्धि गर्न अन्य विकास साभेदारहरूसँग आवश्यक समन्वयमा योजना कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
 ८. जिल्ला प्राविधिक कार्यालय र जिल्ला विकास समितिको भवन निर्माणको खरिद योजना प्रकृत्यामा रहेकोले आगामी दुई वर्ष भित्रै निर्माणकार्य सम्पन्न हुने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ ।
 ९. राष्ट्रिय नीति अनुरूप जिल्लामा भूकम्प प्रतिरोधी घरहरु निर्माण गर्नको लागि प्राथमिकता दिइने छ ।

जनसंख्या तथा सामाजिक विकास

१. बाल स्वास्थ्य, शिक्षा, सुरक्षा र अधिकारको क्षेत्रमा प्रवर्धन गर्न १० वटा गाउँ विकास समितिमा स्थानीय वालमैत्री स्थानीय शासन लागु भैरहेकोमा आगामी आ.व वाट सवै गाउँ विकास समितिमा वालमैत्री स्थानीय शासन लागु गरी कार्यान्वयन गर्नुका साथै वालविवाह मुक्त गाविस घोषणाको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको छ । यसै आ.व.मा पूर्ण खोपयुक्त जिल्ला घोषणाको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
२. जिल्लामा नमुनाको रूपमा विगत वर्ष देखि वालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम संचालन गर्दै आइरहको राडसी गाउँ विकास समितिलाई चालु आ.व भित्रै पूर्णरूपमा वालमैत्री स्थानीय शासन लागू भएको गाविस घोषणा गरिने छ ।
३. सामाजिक कुरीतिका रूपमा रहेको छुवाछुत र बालिघरे प्रथा उन्मुलनका लागि चालु आ.व.मा शुरुवात गरिएको अभियानलाई आगामी आ.व.मा समेत निरन्तरताका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको छ । छुवाछुतमुक्त गाविस घोषणा गर्ने गाउँ विकास समितिका सचिवलाई प्रोत्साहन स्वरुप रु ५ हजार दिने गरी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४. जिल्लालाई पूर्ण साक्षर जिल्ला घोषणा पश्चात त्यसको दिगोपनाका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गर्नुका साथै जिल्लाका विद्यालयहरुमा छात्र र छात्राका लागि भिन्नाभिन्नै शौचालय निर्माण भैसकेकोमा बाँकी रहेका सवै विद्यालयहरुमा छात्रछात्रा शौचालय गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । हावाहुरीको कारण हुन जाने स्कुलको भौतिक पूर्वाधार क्षतिबाट पठनपाठनमा हुन जाने अबरोधलाई न्यून गर्नको लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छ ।
५. ज्येष्ठ नागरिक, असहाय, अपाङ्ग, एकल महिला आदि लक्षित वर्गका लागि जीवन निर्वाह स्वरुप आवश्यक सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराइने छ । सो संग सम्बन्धित अन्य कार्यको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको छ ।
६. युवा शक्तिलाई सिर्जनशील कार्यमा अग्रसर बनाउन एवं खेलकूद क्षेत्रको विकासलाई सहयोग पुग्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छ ।
७. एस.एल.सी परीक्षा केन्द्रको पहुँच पुग्न बाँकी श्रोत केन्द्रहरु मध्ये थवाड, जिनाबाड र गुम्चाल श्रोत केन्द्रका उपयुक्त विद्यालयहरुमा एस.एल.सी परीक्षा केन्द्र राख्नका लागि आवश्यक पूर्वाधार पुग्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

आर्थिक विकास समिति

१. कृषि क्षेत्रको विकास,विस्तार तथा आधुनिकिकरणलाई टेवा पुऱ्याउन जिल्ला विकास समिति र गाउँ विकास समितिबाट केन्द्रिय निशर्त अनुदानबाट प्राप्त हुने प्रवर्द्धनात्मकतर्फको बजेटको न्यूनतम् १५ प्रतिशत रकम कृषि क्षेत्रमा विनियोजन गरी खर्च गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
२. जिल्लामा उत्पादन भई निकासी हुदै आएका कृषि उपजमा चालु आ.व भित्रै निकासी कर लिने व्यवस्था गरिने छ ।
३. जिल्लाको प्रमुख तरकारी उत्पादन हुने माडिचौर, बुढागाउँ, जुगार, गैरिगाउँ क्षेत्रलाई कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन तथा संकलन केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
४. महिला सहकारी संस्थाहरुको संस्थागत पूर्वाधार तथा क्षमता विकासको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको छ ।

५. गाउँ विकास समितिहरूलाई दूध, मासु र अण्डामा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि घाँसमा आधारित नमुना पशु फर्महरू स्थापना गर्ने कार्यलाई उचित प्राथमिकता दिइएको छ ।
६. जिल्ला कृषि विकास कार्यालय र अन्य विकास साभेदारहरूसंगको सहकार्यमा सिर्प गाउँ विकास समितिलाई आधुनिक नमुना कृषि ग्रामको रूपमा विकास गर्ने कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।
७. निजी क्षेत्रको सहकार्यमा कृषि उपज पकेट क्षेत्रलाई केन्द्रित गरी बृहत्तर कृषि हाटबजार स्थापनाको लागि प्राथमिकता दिइने छ ।

उद्योग, वन तथा वातावरण

१. जिल्ला उद्यम विकास योजना कार्यन्वयनको क्रममा आवश्यक पर्ने ६ लाख समपुरक कोषको व्यवस्था मिलाएको छु ।
२. भौतिक पूर्वाधार विकासबाट वातावरणमा पर्ने नकारात्मक असरलाई न्यून गर्न तथा हरियाली प्रवर्द्धनको लागि लिबाड, माडिचौर, घर्तिगाउँ सडक कोरीडोर तथा लिबाड, सुलिचौर, खुड्ग्री कोरीडोरमा अम्नीसोको १ लाख विरुवा र बाँसको १० हजार विरुवा रोपण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
३. पोबाड, होलेरी, लिबाड, इरिवाड र जिनाबाड मा बहुउद्देशिय वन नर्सरी स्थापनाको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ ।
४. जिल्लाका विभिन्न गाउँ विकास समितिमा १ लाख अलैची तथा २० हजार लप्सीको विरुवा रोपण गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ ।
५. वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन कम्तिमा ५०० हे. मा गर्नुका साथै गाविससंगको साभेदारीमा ४० हे. मा दालचिनी, मालागिरी, टिमुर लगायतका विरुवा रोपण गरिने छ ।
६. घर्तिगाउँमा १३३ के.भी विद्युत लाइन विस्तार गरी निर्वाचन क्षेत्र नं. २ का २६ गाउँ विकास समितिलाई र पोबाडमा पनि १३३ के.भी विद्युत लाइन विस्तार गरी निर्वाचन क्षेत्र नं. १ का २३ गाउँ विकास समितिमा ग्रामिण विद्युतिकरण गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

सुशासन तथा क्षमता अभिवृद्धि

१. जिल्ला विकास समितिमा स्थापित जिल्ला सूचना तथा अभिलेख केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक पर्ने पूर्वाधारको विकास गर्दै जानकारी एवं सूचनामूलक गतिविधिहरूको लागि वेवसाइट पुस्तक, पम्प्लेट तथा बुलेटिनहरू प्रकाशन गर्ने र अद्यावधिक गर्ने कार्यलाई अझ व्यवस्थित गरिनेछ । डिजिटल सूचना पाटीलाई सर्वसाधारणको पहुच हुने गरी चौविसै घन्टा संचालनमा ल्याइने छ ।
२. जिल्ला विकास समितिबाट प्रकाशन तथा प्रशारण हुने सूचना तथा जानकारीमूलक गतिविधिहरूको स्थानीय संचार माध्यमबाट प्रकाशन तथा प्रशारणका लागि स्थानीय संचार माध्यमलाई प्राथमिकता दिइनुका साथै पत्रकार महासंघको भवन निर्माणका लागि सहयोग स्वरुप रकम विनियोजन गरिएको छ ।
३. स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली अनुसार स्थापना गरिएका विभिन्न विशेष कोषहरू लगायत अन्य कोषहरूको प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा जिल्ला विकास समितिबाट संचालित हुने विभिन्न कृयाकलापहरूको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक थप निर्देशिका/ कार्यविधि बनाई संचालन गरिने छ ।
४. जिल्ला विकास समितिको कर, दस्तुर तथा भाडा (आन्तरिक आय) न्यून रहेकोले जिल्लाको आन्तरिक आय अभिवृद्धिको लागि यस जिल्लाबाट निकासी हुदै आएको ढुङ्गा लगायतका अन्य खानीजन्य वस्तुहरूमा लाग्ने करलाई स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावलीले प्रदान गरेको अधिकार क्षेत्र भित्र रही चालु आब वाट वातावरण व्यवस्थापन शुल्क, स्थानीय शुल्क र निकासी शुल्क लिइने छ ।
५. जिल्ला विकास समितिको स्वामित्वमा रहेको टुँडिखेलमा यातायातका/दुवानी साधन, निर्माण सामग्री लगायत राखेको सेवा शुल्क स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, नियमावली, २०५६ वमोजिक सेवा/पूर्वाधार उपयोग शुल्क लिने व्यवस्था गरिने छ ।
६. गाउँ विकास समितिको कार्यालयबाट हुने सबै काम कारवाहीहरूलाई सेवामुखी र उत्तरदायी बनाउन सूचक सहित कम्तिमा एक चौथाइ गाउँ विकास समितिहरूको अनुगमन, मूल्याङ्कन गरी त्यसको प्रतिवेदन प्रत्येक चौमासिकमा संचारकर्मीहरू, नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरू माझ सार्वजनिक गरिने छ ।
७. जिल्लामा भएका विकास निर्माणका कार्यहरूलाई गुणस्तरीयरूपमा संचालन र कार्यान्वयन गर्न सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिबाट सुपरिवेक्षण र अनुगमन कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाइने छ साथै योजना स्थलमा होर्डिङबोर्ड राख्ने, आयोजना सम्बद्ध फोटोहरू पेश गर्नुपर्ने, सार्वजनिक परीक्षण गर्नुपर्ने लगायतका कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

८. चालु आ.व भित्रै जिल्ला विकास समितिमा गुणस्तर परिक्षणको लागि उपकरण सहितको ल्याब भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरी जिल्ला विकास समितिबाट संचालन हुने विकास निर्माण प्रकृत्यालाई थप गुणस्तरयुक्त बनाइने छ ।
९. जिल्ला विकास समितिका हरेक कृयाकलाप तथा कार्यक्रम समाप्त हुदाकै बखत कार्यक्रम संचालन स्थलमै बजेट तथा कार्यक्रमको विस्तृत विवरण सहितको जानकारी बोर्ड राखी कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागू गरिने छ ।
१०. गाविसहरुबाट हुने सेवा प्रवाहका सन्दर्भमा प्रयोग हुने कागजात तथा अभिलेखहरुलाई सकेसम्म कम्प्यूटराइज्ड गर्ने पद्धतिको विकास गरिने छ । साथै आगामी आ.व. देखि गाउँ परिषद्बाट पारित योजना नीति तथा कार्यक्रमहरु (गाउँ विकास योजना) प्रकाशन गर्ने कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाइएको छ ।
११. आगामी वर्ष भित्र जिल्ला लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न सवै निकायबाट भैरहेका महिला लक्षित वा महिला सहभागिता सम्बन्धि अनुगमनको गुणस्तर मूल्याङ्कन गर्न लैङ्गिक बजेट परिक्षण प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्दै लगिने छ ।
१२. युवाशक्तिको परिचालनका लागि राष्ट्रिय युवा नीति अनुरूप युवा सम्बन्धि कार्ययोजना तयार गरी लागू गर्नको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको छ
१३. मालपोत रजिष्ट्रेशन गर्दा उच्च शिक्षाको विकास र विस्तारको लागि रजिष्ट्रेशन वापत लाग्ने कुल रकम स्वीकृत कार्यविधि अनुसार ०.५ प्रतिशत उच्च शिक्षा कोषमा जम्मा गर्ने र कार्यविधि अनुसार उच्च शिक्षाको विकास र विस्तारमा विनियोजन गरी खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१४. जिल्ला विकास समितिको आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्न तथा वित्तिय सूसासन कायम गर्नको लागि जिल्ला विकास समितिले चालु आ.व.मा लिदै आएको विभिन्न सेवा शुल्क तथा करको दायरा र दरहरुमा अभिवृद्धि गर्नुका साथै जिल्ला विकास समितिको वेरुजु फछ्यौटको लागि कार्यदल गठन गरी वेरुजु फछ्यौटलाई तिब्रता दिई आगामी आव मा न्यूनतम ७० प्रतिशत वेरुजु फछ्यौट गर्ने लक्ष्य लिइएको छ ।

आदरणीय प्रमुख अतिथिज्यू एवं उपस्थित महानुभावहरु,

अब म माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरु प्राप्तिका लागि आगामी आ.व. २०७३/०७४ को आय व्यय अनुमान पेश गर्ने अनुमति माग्दछु ।

आ.व. २०७३/०७४ को आय व्यय अनुमान

आ.व. २०७३/०७४ का लागि जिल्लास्थित विभिन्न सरकारी, गैर सरकारी तथा जिविसको समेत गरी जम्मा बजेट रु. २ अर्ब ८६ करोड ९४ लाख ९६ हजार अनुमान गरिएको छ । जुन चालु आ.व. ०७२/०७३ को संशोधित आयको २९ प्रतिशतले वढी देखिन्छ । कुल बजेटमा सरकारी कार्यालयको रकम रु २ अर्ब ४५ करोड १९ लाख ५९ हजार र गैर सरकारी क्षेत्र तर्फ ४१ करोड ७५ लाख ३७ हजार रहेको छ । जसमा सरकारी कार्यालयहरुको ८५ प्रतिशत योगदान र गैरसरकारी क्षेत्रको १५ प्रतिशत योगदान देखिन्छ । जिल्ला विकास समिति र अन्य निकायहरुसँगको सहकार्य, सम्वाद र ती निकायबाट यस आ.व.मा यस जिल्लामा गरिने क्रियाकलापहरुबारे जिविसलाई प्राप्त जानकारीका आधारमा उक्त अनुमान गरिएको छ । आगामी आ.व.का लागि गरिएको बजेट अनुमान मध्ये चालूतर्फ रु. १ अर्ब ५ करोड ३९ लाख ७१ हजार (करीब ३७ प्रतिशत) र पूँजगततर्फ रु. १ अर्ब ८२ करोड ८८ लाख ८२ हजार (६३ प्रतिशत) प्रस्ताव गरिएको छ ।

यसैगरी, आ.व ०७३/०७४ को जिल्ला विकास कोषमा प्राप्त आय तर्फ रु. ६३ करोड ८३ लाख ४९ हजार रुपैयाँ अनुमान गरिएको छ । जसमध्ये जिविसको आफ्नो आन्तरिक श्रोतबाट मात्र प्राप्त हुने आय जम्मा रु.१ करोड ६६ लाख तथा केन्द्रबाट प्राप्त हुने तथा अन्य श्रोत गरी रु. ६२ करोड १७ लाख ४९ हजार अनुमान प्रस्ताव गर्दछु । आन्तरिक आय तर्फ जिविसको आन्तरिक श्रोतबाट ५० लाख र राजश्व वाँडफाँडबाट १ करोड १६ लाख प्रस्ताव गरेको छु । केन्द्रीय अनुदान अन्तर्गत चालु तर्फ ३१ करोड ६९ लाख २ हजार र पूँजगत तर्फ ३० करोड ४८ लाख ४९ हजार प्रस्ताव गरिएको छ । आगामी आ.व. २०७३/०७४ का लागि प्रस्ताव गरिएको अनुमानित आय रकम चालू आ.व.

२०७२/०७३ मा गरिएको संसोधित अनुमान भन्दा १ दशमलव ४४ प्रतिशतले बढी रहेको छ जुन गत आ.वको भन्दा ० दशमलव ४३ ले मात्र बढी देखिन्छ।

व्ययतर्फ चालू आ.व. २०७२/०७३ को संसोधित अनुमानको तुलनामा १ दशमलव ४४ प्रतिशतले बृद्धि गरी कूल रु ६२ करोड ९१ लाख ५७ हजार रुपैयाँ अनुमान प्रस्ताव गरिएको छ। जसमध्ये कार्यक्रम (पूँजगत) तर्फ रु ३५ करोड ८३ लाख १५ हजार रुपैयाँ (व्यय अनुमानको ५६ दशमलव ९५ प्रतिशत रकम) अनुमान गरिएको छ। यसैगरी प्रशासनिक (चालू) तर्फ रु. २७ करोड ८ लाख ४२ हजार (कुल व्यय अनुमानको ४३ दशमलव ०४ प्रतिशत) प्रस्ताव गरिएको छ। चालू आ.व.को संसोधित आयको १ दशमलव ४४ प्रतिशतले बृद्धि हुने गरी खर्च प्रस्ताव गरिएको छ। कुल बजेटको चालूतर्फको खर्च चालू आ.व.को संसोधित चालू आयको ८ दशमलव ८२ ले कम हुने गरी खर्च प्रस्ताव गरिएको छ, त्यसैगरी पूँजगत खर्चतर्फ चालू आ.व.को तुलनामा ४९ दशमलव १७ प्रतिशतले बढी हुनेगरी खर्च प्रस्ताव गरिएको छ।

चालू आ.व.मा जिल्ला विकास समितिको कार्यालयबाट मात्रै व्ययतर्फको बजेटलाई क्षेत्रगत रुपमा विजियोजन गर्दा सडकतर्फ ३८ प्रतिशत, खानेपानीतर्फ २४ प्रतिशत, भो.पु. तर्फ १० प्रतिशत, सिंचाइतर्फ ८ प्रतिशत, अन्य पूर्वाधारतर्फ २० प्रतिशत रहेको छ। यसैगरी आगामी आ.व. २०७३/०७४ का लागि सडकतर्फ ४० प्रतिशत, खानेपानीतर्फ २३ प्रतिशत, भो.पु. तर्फ ९ प्रतिशत, सिंचाइतर्फ १० प्रतिशत, विद्युतमा २ प्रतिशत, अन्य पूर्वाधारमा १६ र लक्षित वर्गतर्फ जिल्ला विकास समिति अनुदान र आन्तरिक आयको ३७, ३७ प्रतिशत प्रस्तावित गरिएको छ।

प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि प्रमुख अतिथि ज्यू एवं मञ्चमा आसिन विशेष अतिथिज्यूहरु, अतिथिज्यूहरु र उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुको महत्वपूर्ण सल्लाह र सुझावको खाँचो रहेको छ। साथै यस जिल्लालाई बहुआयामिक विकास गरी शैक्षिक, पर्यटकीय, औद्योगिक, व्यापारिक, साँस्कृतिक रुपमा सवल, सक्षम, आत्मनिर्भर र समृद्ध बनाउनका लागि सामूहिक प्रयास जरुरी छ। यसको पूर्ण कार्यान्वयनका लागि राजनीतिक दल, नीजि क्षेत्र, नागरिक समाज, सेवाग्राही जनता लगायत सबै पक्षबाट सकारात्मक सुझाव र दिशानिर्देशको अपेक्षा गरेको छ।

अन्तमा, जिल्ला विकास समितिको प्रस्तुत नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नको लागि अमूल्य सुझाव, सहयोग र समन्वयमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुखज्यूहरु, विकासका साभेदारहरु लगायत विभिन्न आयोजना, कार्यक्रमका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु लगायत कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारी र गाउँ विकास समितिका सचिवहरु प्रति विशेष आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु।

आफ्नो व्यस्त समयका बावजूद आजको यस परिषद्को उद्घाटन कार्यक्रममा पाल्नु भै यसको गरिमा बढाईदिनु भएकोमा प्रमुख अतिथि, विशेष अतिथि एवम् अन्य अतिथि लगायत सम्पूर्ण उपस्थित आदरणीय महानुभावहरुमा जिल्ला विकास समिति रोत्याको तर्फबाट हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै यस २० औँ जिल्ला परिषद् सम्पन्न गर्न अहोरात्र खटिरहने मेरा सहकर्मी कर्मचारी मित्रहरुलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

धन्यवाद !

गेहेन्द्रवहादुर डाँगी
स्थानीय विकास अधिकारी

२०७२ फागुन २९ गते, शनिवार

१	जिल्ला विकास समिति पुजिगत अनुदान रु	१५३१४०००१०	कै
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
क	म्याचिङ्ग फण्ड (विशेष कोषहरु कर्मचारी कल्याण कोष पाँच लाख समेत)	३००००००१०	
ख	प्रशासनिक खर्च	६१२०००१०	
	जम्मा	३६१२०००१०	११७०२०००१०
ग	भौतिक पूर्वाधारतर्फ सञ्चालित हुने आयोजनाहरु		४२८३०००१०
१	मिभिड-खुमेल-गजुल-धवाड-लिवाड (सुनिल मार्ग) क्रमागत	५०००००.०	
२	सुलिचौर-बडाचौर- गुम्वाल- पाड मो.वा. क्रमागत	५०००००.०	
३	कोटगाउ- माडिचौर- घोडागाउँ- किमिचौर मो.वा.	५०००००.०	
४	खुंग्री-खुंग्रीकोट-गोगनपानी-खलसिडे- सातदोबाटो मोटरबाटो	५०००००.०	
५	होलेरी-ग्वारखोला सडक	६०००००.०	
६	जुंगार-खानीखोला-भिकनुवा-(घोरनेटि)घतिगाउ-तारकेवाड-भावाड-जलजला(पर्यटकिय/धार्मिक स्थल)	४०००००.०	
७	सुलिचौर-तेवाड-भुंग्रीपाटी जुतुडखोला मैनामारे मोटरबाटो क्रमागत	५०००००.०	
८	होलेरी एकिकृत विकास कार्यक्रम (शिव पार्वती गुफा, गढी, रुन्टीसमेत) चिन्नेपानी रुन्टी मो.वा.निर्माण तथा स्तरोन्नती	५०००००.०	
९	आदिवासी ग्राम तथा होमस्टे (थवाड, जेलवाड र लिवाड गुरूग गाउ) पूर्वाधार निर्माण (सभा भवन, शौचालय, तालिम हल, गेट, पैदल मार्ग सूधार आदि)	३०००००.०	
१०	शिवगुफा सूकीदह पूर्वाधार निर्माण जिनावाड ८	३०००००.०	
	जम्मा	४६०००००१०	
घ	प्रबर्द्धनात्मक लगानी क्षेत्रका कार्यक्रमहरु		२८५६०००१०
१	अलैखि खेति स्थापना तथा फलफुल पकेट क्षेत्र विकास (एक घर एक वगैचा एक करेसावारी , एक गाउँ एक उत्पादन) कार्यक्रम	२०००००.०	
२	जिल्लालाई दुध, मासु र अण्डामा आत्मनिर्भर बनाउन नश्ल सुधार कार्यक्रम सञ्चालन	२०००००.०	
३	कार्यालय सुचना संचार तथा प्रविधि उपकरण व्यवस्थापन	२०००००.०	
४	खेलकुद विकास सहयोग कार्यक्रम(जिल्ला खेलकुद विकास समिति मार्फत)	१५००००.०	
५	परम्परागत नाच, कला, संस्कृति संरक्षण	२०००००.०	
६	कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार कार्यक्रम	२५००००.०	
७	पर्यटन सुचना केन्द्र संचालन तथा प्रचारप्रसार	१०००००.०	
८	प्रकोप तथा विपद व्यवस्थापन तथा राहत कार्यक्रम	२०००००.०	
	क्षमता विकास कार्यक्रम		
१	उपभोक्ता समितिहरुलाई योजना संचालन तथा कार्यविधि सम्बन्धि तालिम	१५००००.०	
२	एमसिपीएममा राम्रो गरेको जिल्लामा अध्ययन भ्रमण	३०००००.०	
३	कर्मचारीहरुका लागि क्षमता विकास तालिम	१५००००.०	
४	सूचना शाखा पुस्तकालय व्यवस्थापन कार्यक्रम	२०००००.०	
५	विभिन्न नीति, निर्देशिका योजना, कार्यविधि निर्माण	१०००००.०	
६	गा.वि.स. सचिवहरुका लागि सामाजिक सुरक्षा वितरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	१०००००.०	
७	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि गोपिठ तथा समीक्षा	१०००००.०	
८	राप्ती अंचाल स्तरीय पर्यटन समिति अनुदान	१५००००.०	

९	लैंगिक उत्तरदायी बजेट परीक्षण	१०६०००.०	
	जम्मा	२८५६०००.०	
ड	लक्षित वर्ग कार्यक्रमतर्फ (महिला लक्षित वर्ग)		१२८७०००।०
१	वर्धेड सेन्टर निर्माण पाछवाड क्रमागत	१५००००.०	
२	महिला सामुदायिक भवन निर्माण भित्रि गाम	३०००००.०	
३	लैंगिक बजेट उत्तरदायी कार्यक्रम अनुगमन तथा मुल्यांकन	१,००,०००	
४	महिलाहरुका लागि उद्यमशीलता सम्बन्धि अवलोकन भ्रमण	२०००००.०	
५	मिभिड १,ओखारी खानेपानी योजना मर्मत	३०००००.०	
६	एकल महिला हरुका लागि आय आर्जन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम (जेल्वाड थवाड मिरुल)	३०००००.०	
	जम्मा	१२५००००।०	
च	लक्षित वर्ग कार्यक्रमतर्फ (बालबालिका लक्षित वर्ग)		१२८७०००।०
१	वर्धेड सेन्टर निर्माण गाम क्रमागत	४०००००.०	
२	वर्धेड सेन्टर निर्माण भावाड क्रमागत	४०००००.०	
३	बाल विवाह मुक्त गा.वि.स.घोषणाको लागि सहयोग कार्यक्रम	२०००००.०	
४	बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम सञ्चालन	२०००००.०	
५	बाल क्लब तथा बाल संजाल व्यवस्थापन सहयोग कार्यक्रम	५००००.०	
	जम्मा	१२५००००।०	
छ	लक्षित वर्ग कार्यक्रमतर्फ (पिछडिएको वर्ग, दलित जनजाति)		१९८९०००।०
१	छुवाछुत तथा बालीघरे प्रथा उन्मुलन कार्यक्रम सञ्चालन	२०००००.०	
२	दलित तथा जनजाती वस्तीमा सोलार पम्प खा.पा.यो.डुब्रिड वडा नं. ३ र ४(क्रमागत)	३५००००.०	
३	पाड स्वास्थ्य चौकी पूर्वाधार तथा शौचालय मर्मत सुधार	५००००.०	
४	सिस्ने माडी जलविद्युत योजना रांसी(दलित तथा जनजाती वस्ती)	१०००००.०	
५	वादी तथा गन्धर्व समुदायका लागि आय आर्जन तथा शिप मुलक कार्यक्रम	२०००००.०	
६	जेष्ठ नागरिकहरुका लागी विश्राम स्थल संचालन	२०००००.०	
७	अपाङ्गहरुका लागि आय आर्जन र सिमुलक तालिम	२०००००.०	
८	मानसिक रोग निवारणका लागि प्रचारात्मक तथा उपचारात्मक कार्यक्रम	१३००००.०	
९	जनजातीका लागि सिपमुलक कार्यक्रम	१५९०००.०	
१०	बाल कल्याण उ.मा.वि.मा संचालित सुस्त श्रवण तथा बहिरी, दृष्टि विहिन का लागि छात्रावास भवन निर्माण क्रमागत	४०००००.०	
	जम्मा	१९८९०००।०	
	पुंजीगत अनुदानको जम्मा	१५५५७०००।०	१५३९४०००।०

२	साना सिंचाई कार्यक्रम	४३२००००।०	४५०००००।०
	ब.उ.शी.नं. ३६५८३७		
	पुंजीगत खर्च		४३२००००।०
	प्रशासनिक खर्च ४ प्रतिशत		१८००००।०
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
१	चौरीधारा सिंचाई योजना, धवाड क्रमागत	६०००००.०	

२	शिरकुलो सिंचाई योजना तालावाड क्रमागत	७०००००.०	
४	सिजाखोला सिंचाई योजना, पाछावाड ८ क्रमागत	७०००००.०	
५	घर्तिगाउ सिंचाई योजना, घर्तिगाउ ६ क्रमागत	७०००००.०	
६	देउखुरीखोला गोदुम सेरा सिंचाई योजना खुंघी ३ क्रमागत	८०००००.०	
७	नदी नियन्त्रण सम्बन्धी योजनाहरुको निर्माण कार्य सञ्चालनका लागि	८२००००.०	
जम्मा		४३२००००।०	
३	स्थानीय यातायात पूर्वाधार क्षेत्रगत (कृषि सडक) कार्यक्रम रु.		१६४००००।०
	ब.उ.शी.नं. ३६५८०८४		
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
१	मर्मत संभार कोष म्याचिड	१७४४०००.०	
२	पुंजीगत खर्च	१४००००००.०	
३	प्रशासनिक खर्च ४ प्रतिशत	६५६०००.०	
	जम्मा	१६४०००००.०	
१	तालावाड-राँक-गुराँसे इरिवाड-कालापोकुरा पाछावाड हुदै रुकुम मोटरवाटो निर्माण क्रमागत	८०००००.०	
२	माडिचौर-घर्तिगाउ-दलसिगे मोटरवाटो निर्माण क्रमागत (ओत १जवाड धनीपोले खातीगाउ देखि जिनावाडको सुखाओडार)	६०००००.०	
३	प्युरी-रुन्टी-करेटी-माडिखोला मोटरवाटो निर्माण क्रमागत	८०००००.०	
४	दुविडाडाँ-धौलावाड-उघा-लापाल- कोछाप-बाभावाड सडक निर्माण क्रमागत	८०००००.०	
५	बुढागाउ- जुगार- गैरीगाउँ तिला मोटरवाटो क्रमागत	६०००००.०	
६	माडिचौर-(पाछावाड) भावाड मोटरवाटो निर्माण	५०००००.०	
७	सुलिचौर काभ्रा मन्धा क्वाली गाउ हुदै लकस्मारे सुनिल मार्ग जोड्ने मो.वा	५०००००.०	
८	ओत गोठीखोला जिनावाड ८ कीरौरा नाउली सुखावडार म्.वा.	५०००००.०	
९	दहरे-सुनवाड धवाड गाविस भवन जोड्ने सडक	५०००००.०	
१०	बाघमारा- गोरीचौर(राडकोट) मोटरवाटो	८०००००.०	
११	कुन्पासागुरा इरिवाड गाविस भवन जोड्ने सडक	५०००००.०	
१२	सुलिचौर छिर्ने कोइरालखर्क प्यठान मा.वा.	५०००००.०	
१३	तालावाड ३ , ६ , ७ ईरिवाड पाछावाड मो.वा	६०००००.०	
१४	लिवाड धारपानी नेपाने गजुल धौलिगाउँ खुमेल हुदै सुनिलमार्ग मो.वा	५०००००.०	
१५	सुलिचौर अरेश प्यठान मो.वा.	५०००००.०	
१६	सेरम गाविस भवन जोड्ने सडक	१६०००००.०	
१७	पाछावाडको राले खोला राक्सेवाड गाविस भवन जोड्ने मो.वा	५०००००.०	
१८	दांगको खुमवास डुब्रिंग सारिडाडा खारा डुब्रिंग गाविस भेनाम मो.वा	८०००००.०	
१९	डिवाग खोला डरुवा स्कुल चक्रिखोला द्वारपानी मेलटाकुरा ग्वारखोला मो.वा.	८०००००.०	
२०	किमिचौर घोडागाउँ ओवाड जेदवाड पाथिल्ला मो.वा	५०००००.०	
२१	पाखापानी गाविस भवन जोड्ने सडक	८०००००.०	
जम्मा		१४००००००।०	

४	विद्युत विकास विभाग रोयल्टी विनियोजन रु.	१५०००००१०	
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
१	बाफुखोला लघु जलविद्युत योजना (२० कि.वा.५ प्रतिशत अनुदान)	१०००००१०	
२	सिंजेखोला लघु जलविद्युत योजना (२० कि.वा.५ प्रतिशत अनुदान)	१०००००१०	
३	धुसबाइखोला लघु जलविद्युत योजना (२२ कि.वा.५ प्रतिशत अनुदान)	१०००००१०	
४	हाईमखोला लघु जलविद्युत योजना (३२ कि.वा.५ प्रतिशत अनुदान)	१०००००१०	
५	कुजेगार सुतलीमारे माडीखोला तारकेवाड लघुजलविद्युत योजना तालावाड (९२ कि.वा.)	१०००००१०	
६	लघु जलविद्युत योजनाजिनावड ८ गीठीखोला	१०००००१०	
७	छाया क्षेत्र लघु जलविद्युत योजना जंकोट ६	१०००००१०	
८	चिउराघाट लघुजलविद्युत आयोजना ओत ५	१०००००१०	
९	गैडुडखोला लघु जलविद्युत योजना स्यूरी	१०००००१०	
१०	धवाडखोला लघु जलविद्युत योजना धवाड	१०००००१०	
११	गोठिखोला लघुजलविद्युत आयोजना ओत ६	१०००००१०	
१२	लघु जलविद्युत योजना कुरेली ५ र ६	१०००००१०	
१३	भिन्निखोला लघु जलविद्युत योजना बुढागाउ ४	१०००००१०	
१४	व्याडखोला लघु जलविद्युत योजना घर्तिगाउ	१०००००१०	
१५	नाडखोला लघु जलविद्युत योजना निर्माण कोर्चावाड	१०००००१०	
जम्मा		१५०००००१०	
५	पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई रु.	०१०	
	ब.उ.शी.नं. ३६५८२१३ चालू	१२२०००००१०	
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप		
१	तलव भत्ता	४५०००००	
२	कार्यालय संचालन	२०००००	
३	सिप विकास तथा जनचेतना विकास कार्यक्रम	४५०००००	
४	सरसफाई र स्वच्छता कार्यक्रम	३००००००	
	ब.उ.शी.नं. ३६५८२१४ पुंजीगत	२५९२००००१००	
१	घर्तिगाउ खानेपानी योजना घर्तिगाउ ५ क्रमागत	२५०००००१०	
२	हार्जड खानेपानी योजना गुम्चाल, हार्जड क्रमागत	२००००००१०	
३	ओत खानेपानी योजना ओत क्रमागत	८००००००१०	
४	थप खानेपानी योजनाहरु	१३१७००००१०	
क	जैमाकसला खानेपानी योजना ६,७,८ र ९		
ख	चन्दन सिमेन खानेपानी योजना सखी नुवागाउँ सखि ४,५,६ र ७ नुवागाउँ ३ र ४		

ग	भावाड ६ एनावाड खानेपानी योजना		
घ	जिनावाड ३ खा.पा.योजना		
ड	तोप्ले खानेपानी योजना मिफिड ६		
च	तालावाड ३ फिपुवाड		
छ	इरीवागं ४ ल्यामखोला खा.पा.यो		
५	पुनभरण पोखरी	२५००००१०	
जम्मा			
६	स्थानीय स्तरका स.पु तथा सा. पहुँच सुधार परियोजना ब.उ.शी.नं. ३६५८३१	२५६८०००१०	७८८३०००१०
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
	पुंजीगत खर्च	७५६८०००१०	
	प्रशासनिक खर्च ४ प्रतिशत	३१५०००१०	
१	माडिखोला कोटगाउँ मोटरबल पुल नयाँ	२५६८०००१०	
२	चपिखोला चपिघाट मोटरबल पुल नयाँ	५००००००१०	
जम्मा		२५६८०००१०	
७	संस्कृति प्रबर्द्धन (पर्यटन प्रबर्द्धनात्मक,मन्दिर संरक्षण तथा शैतिक सुधार ब.उ.शी.नं. ३२५११३ चालू	१०१७०००१०	१०१७०००१०
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
१	विवागं दह संरक्षण	१००००००१०	
२	भिरकुने बराह मन्दिर पर्वाधार निर्माण	१००००००१०	
३	शिवगुफा जिर्णोद्धार जुंगार	१००००००१०	
४	श्रीराधाकृष्ण मन्दिर लिवाड पिपलचौतारा	२००००००१०	
५	रुन्टी, होलेरी, गढी, शिव पार्वती गुफा लगाएत क्षेत्रको प्रचार सामग्री निर्माण	१००००००१०	
६	शिद्धबाबा मन्दिर मर्मत, पाखापानी ३	१००००००१०	
७	शिवगुफा सुकीदह पूर्वाधार निर्माण जिनावाड, ८	२००००००१०	
८	बगेश्वरी ,शिव मन्दिर निर्माण लिवागं ६	११७००००१०	
जम्मा		१०१७०००१०	
८	सडकबोर्ड कार्यक्रम विनियोजन	२८०००००१०	
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
१	निगालपानी-सिमपानी-नेर्पा-दुम्ला-तिला सडक मर्मत		
२	बडाचौर-दुमई-गुम्चाल-पाड सडक मर्मत		
३	शहिद स्मृति कृषि सहकारी रिडरोड भावाड सडक मर्मत		
४	खसे-प्युरी- करेटी -माडीखोला मोटरवाटो मर्मत		
५	किमिचौर -घोडागाड- सुर्पालनेटा मोटरवाटो मर्मत		

जम्मा			
९	जि.वि.स.कोष आन्तरिक श्रोत विनियोजन रु.	४४७००००१०	
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
१	तलव कर्मचारी	८०००००१०	
२	भत्ता कर्मचारी	६०००००१०	
३	पोशाक	१५००००१०	
४	धारा विजुली	५००००१०	
५	सञ्चार महसुल	५००००१०	
६	इन्धन तथा अन्य इन्धन	५००००१०	
७	सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार	५००००१०	
९	कार्यालय सम्बन्धी खर्च	१०००००१०	
१०	अनुगमण मुल्याकन भ्रमण खर्च	५००००१०	
११	विविध खर्च	५००००१०	
१२	अन्य सामाजिक सहायता खर्च	५००००१०	
	चालुतर्फ जम्मा	२००००००१०	
१०	जि.वि.स.कोष आन्तरिक श्रोत पुजिगत कार्यक्रम		
क	भौतिक पूर्वाधारतर्फ	संशोधित रु.	३०००००१०
१	जिल्ला विकास समिति तथा प्राविधिक कार्यालयको भवन निर्माण तथा मर्मत	३०००००१०	
२	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम(जिल्ला दैवी प्रकोप समितिको सिफारिस)	३०००००१०	
	जम्मा	६०००००१०	
ख	प्रबर्द्धनात्मक कार्यक्रम		
१	कर्मचारी कल्याण कोष	४०००००१०	
२	आन्तरिक आयबाट प्राप्त रकमको बाँडफाँड बापत ४०% रकम गा.वि.स.लाई अनुदान	१६००००१०	
	जम्मा	५६००००१०	
ग	लक्षित वर्ग कार्यक्रम		
ग.१	महिला लक्षित वर्ग कार्यक्रम		३०००००१०
१	महिलाहरुको लागि आयोग तयारी कक्षा	१०००००१०	
२	च्युरीखोला खानेपानी योजना रैरिगाउँ ९	३०००००१०	
३	महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि कार्यक्रम	६००००१०	
४	आमा समुहको सदस्यका लागि आय आर्जन सम्बन्धि कार्यक्रम इरिबाग	१०००००१०	
	जम्मा	५६००००१०	
ग.२	बाल बालिका लक्षित वर्ग कार्यक्रम		३०००००१०
१	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार कार्यक्रम	२०००००१०	

२	बाल क्लबको संस्थागत संस्थागत विकास व्यवस्थापन सहयोग कार्यक्रम	५००००१०	
३	इलाका स्तरीय बाल क्लब,संजाल गठन तथा परिचालन सहयोग कार्यक्रम	५००००१०	
	जम्मा	३०००००१०	
ग.३	दलित, जनजाति, जेष्ठ नागरिक र अशक्त/अपाङ्ग लक्षित वर्ग कार्यक्रम		४५००००१०
१	युवा शक्ति परिचालनका लागि कार्ययोजना निर्माण	५००००१०	
२	थुम्पाकी दलित वस्तीमा सामुदायिक भवन निर्माण सहयोग	१५००००१०	
३	तालावाड ९का दलितहरूका लागि प्रविधि सुधार तथा हस्तान्तरण	७५०००१०	
४	दलितहरूका लागि प्रविधि सुधार तथा हस्तान्तरण कार्यक्रम पाड अैपे	७५०००१०	
५	जनजातिका लागि अलैची खेती(धवाड.३,४,५,६)	१०००००१०	
	जम्मा	४५००००१००	
	पूँजगततर्फ जम्मा	२४७००००१००	
आन्तरिक श्रोतको जम्मा		४४७००००१००	
११	जि.वि.स.कोष राजश्व बाँडफाँड विनियोजन रु.	०१०	११६०००००१०
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
क	समपुरक कोष /विशेष कोषहरु समेत	१००००००१०	
	बाँकी पूँजगत रकम	१०६०००००१०	१०६०००००१०
ख	भौतिक पूर्वाधारतर्फ	४१३४०००१०	
१	पत्रकार महासंघ भवन निर्माण	४०००००१०	
२	होलेरीमा तिर्थयात्रुहरूका लागि आश्रम स्थल निर्माण	६०००००१०	
३	जिल्ला विकास समिति भवन निर्माण मर्मत	७०००००१०	
४	वीरवलभद्र उमावि थवाड पूर्वाधार निर्माण	३०००००१०	
५	उद्योग वाणिज्य संघहल व्यवस्थापन तथा अत्याधुनिकीकरण	२०००००१०	
६	वन तथा वातावरण विकास कार्यक्रम	३०००००१०	
७	मालपोत पूँजगत सहयोग कार्यक्रम	५०००००१०	
८	सुलिचौर, उवा फुलिबन मो.बा.मर्मत स्तरउन्नती साभेदारी	४०००००१०	
९	जलजला क्यामस पूर्वाधार निर्माण	७०००००१०	
	जम्मा	४१०००००१०	
ग	प्रबर्द्धनात्मक क्षेत्रको कार्यक्रम	२७९००००१०	
१	कार्यालय सूचना प्रविधि उपकरण व्यवस्थापन	२०००००१०	
२	खेलकुद पूँजगत सहयोग	१५००००१०	
३	जिविसका शाखा व्यवस्थापन	२५००००१०	
४	प्रकोप विपद व्यवस्थापन	१५००००१०	
५	जिल्ला विकास रेडियो कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रशासन	२०००००१०	
६	स्थानीय पत्रपत्रिका प्रवर्द्धन	२०००००१०	
७	अनुगमन प्रगति समिक्षा कार्यक्रम	२०००००१०	

८	सार्वजनिक सुनुवाइ ३ पटक	१०००००१०	
९	सार्वजनिक परिक्षण	२०००००१०	
१०	सहभागीतात्मक योजना तर्जुमा तथा जिल्ला परिषद्	४५००००१०	
११	विभिन्न दिवस समारोह कार्यक्रम	१६००००१०	
१२	जिल्ला विकास योजना प्रकाशन	२०००००१०	
१३	परामर्श तथा अन्या सेवा खर्च	१०००००१०	
१४	गै.स.स. प्रोफाइल तथा गैरसकारी संस्था संचालन कार्यविधि	५००००१०	
१५	गजुलकोट खुंग्रकोट गढीलेख संरक्षण	९००००१०	
१६	गैरसरकारी संस्था समन्वय समिति परिचालन तथा व्यवस्थापन	९००००१०	
	जम्मा	२७९००००१०	
घ	लक्षित वर्ग कार्यक्रम		
घ.१	महिला लक्षित वर्ग कार्यक्रम		१०६००००१०
१	हिंसा पिडित महिलाहरूका लागि अल्पकालीन आश्रय स्थल संचालन	१०००००१०	
२	महिला सामुदायिक भवन निर्माण सहयोग कार्यक्रम ५ इलाकाका पाच स्थान	५०००००१०	
३	विपन्न /महिलाहरूका लागि सीपमुलक तालिम	३०००००१०	
४	पकेट क्षेत्रका महिलाहरूका लागि माहुरी पालन तालिम	१६००००१०	
	जम्मा	१०६००००१०	
घ.२	बालबालिका लक्षित वर्ग कार्यक्रम		१०६००००१०
१	बालमैत्री स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम(घोषाणका तयारीमा रहेका गां.वि.स)	५०००००१०	
२	बालबालिका सम्बन्धि स्थिति पत्र तयारी ५ गा.वि.स	२३५०००१०	
३	बालबालिका सम्बन्धि रणनीति निर्माण	७५०००१०	
४	बाल विवाह न्यूनिकरण कार्यक्रम	२०००००१०	
५	HIV संक्रमित र प्रभावित बालबालिका का लागि शैक्षिक सामग्री वितरण	५००००१०	
	जम्मा	१०६००००१०	
घ.३	दलित, जनजाति, अशक्त अपाङ्ग, पिछ्छिडिएको वर्ग लक्षित कार्यक्रम		१५९००००१०
१	जनजातिहरूका लागि आयआर्जन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	१९००००१०	
२	अपांगता भएका व्यक्तिका लागि आय आर्जन तथा सीपमुलक कर्माक्रम	१०००००१०	
३	दलित, जनजातिका लागि सीपमुलक ,आयआर्जन कार्यक्रम	२०००००१०	
४	HIV /AIDS संक्रमितका लागि आय आर्जन कार्यक्रम	५००००१०	
५	प्रविधि,अल्लो प्रसोधन तथा धागो निर्माण	२०००००१०	
६	युवाहरूका लागि क्षमता विकास आयआर्जन तथा सीप विकास कार्यक्रम	२५००००१०	
७	विपन्न वर्गका लागि जिबिको पार्जन सुधार कार्यक्रम	१०००००१०	
८	विद्यालय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम	२०००००१०	
९	पाड लजवि मर्मत सम्भार कार्यक्रम	५००००१०	
१०	नागरीक सचेतना केन्द्रका सदस्यका लागि सुधारिएको पानीघट्ट कोर्चाबाड, थवाड	२५००००१०	
	जम्मा	१५९००००१०	

कुल जम्मा

१२	स्थानीय विकास शुल्क कोष, पूजीगत	८७१७०००।०	८७१७०००।०
	ब.उ.शी.नं. ३६५८१७		
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
क	म्याचिङ्ग फण्ड (विशेष कोषहरु समेत)	५०००००।०	
ख	प्रशासनिक खर्च	३४८०००।०	
	जम्मा	८४८०००।०	७८६९०००।०
ग	भौतिक पुर्वाधारतर्फ सञ्चालित हुने आयोजनाहरु	३०६३०००।०	
१	किमिचौर घोडागाउँ सुर्पाल सडक	५०००००।०	
२	सुलिचौर बसपार्क दाइवांग नुवाकोट हुदै सुनिलमार्ग	५०००००।०	
३	जेदवांग गाविस भवन जोड्ने सडक	६०००००।०	
४	राँक ताप्ला (गाविस भवन) मछ्छाइने बसारेचौर पाखापानी	५०००००।०	
५	सिस्ने पोखरा,राँसी मो.वा	५०००००।०	
६	गजुलकोट खुंग्रकोट गढीलेख संरक्षण	१०००००।०	
७	रुन्टीमा महाप्रभुले ध्यान गरेको स्थानमा ध्यान स्थल निर्माण	३६३०००।०	
	जम्मा	३०६३०००।०	
घ	प्रबर्द्धनात्मक लगानी क्षेत्रका कार्यक्रमहरु	२०४२०००।०	५१०५०००।०
१	होम स्टे संचालनको लागि अध्ययन भ्रमण (थवांग, जेलवांग, लिवांग)	३०००००।०	
२	उद्यम विकास योजना मेडेप मोडेल नयाँ उदमी श्रृजना समपुरक कोष	६०००००।०	
३	पर्यटन गुरु योजना निर्माण	३०००००।०	
४	५ वाट गाविसका एक एक वटा वडामा पूर्ण सरसफाइ संचालन कार्यक्रम	४०२०००।०	
५	स्थानीय स्तरमा दैनिक पत्रिका प्रबर्द्धन	४००००।०	
६	कर्मचारीहरुको लागि एडभान्स कम्प्युटर तालिम	१०००००।०	
७	राधाकृष्ण मन्दिर लिवाड ७	२०००००।०	
९	भाषा साहित्य प्रबर्द्धन	५००००।०	
१०	सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता व्यवस्थापन तथा समग्री (फ्लेक्स) छपाड	५००००।०	
	जम्मा	२०४२०००.०	
ङ	लक्षित वर्ग कार्यक्रमतर्फ (महिला लक्षित बर्ग)		७८७०००।०
१	महिलाहरुका लागि बुटिक संचालन सम्बन्धि तालिम	२०००००.०	
२	महिला पत्रकारहरुका लागि सृजनात्मक उत्पादन कार्यक्रम	१०००००.०	
३	महिलाहरुका लागि सेवा आयोग तालिम	२०००००.०	
४	नागरिक सचेतना केन्द्रका महिला सदस्यहरुका लागि आय आर्जन कार्यक्रम सीपमूलक तालिम	२८७०००.०	
	जम्मा	७८७०००।०	
च	लक्षित वर्ग कार्यक्रमतर्फ (बालबालिका लक्षित बर्ग)		७८७०००।०
१	वा.वि.का सहयोगी कार्यकर्ताहरुको लागि अन्तरजिल्ला भ्रमण	८७०००.०	

२	प्रति निर्वाचन क्षेत्र नमुना बालविकास केन्द्र स्थापना सहयोग कार्यक्रम	२०००००.०	
३	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम	२०००००.०	
४	बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वय सम्बन्धी सरोकारवालाहरूको भूमिका विषय अन्तरक्रिया	१०००००.०	
५	जिल्ला बाल संजालको संस्थागत । क्षमता विकास	१०००००.०	
६	बालमैत्री स्थानीय शासन जिल्ला समन्वय समिति बैठक तथा समीक्षा	१०००००.०	
	जम्मा	७६७०००।०	
छ	लक्षित वर्ग कार्यक्रमतर्फ (पिछडिएको वर्ग, दलित जनजाति)		११९००००।०
१	छुवाछुत मुक्त गा.वि.स. घोषणा गर्ने गा.वि.स.सचिव हरुका प्रोत्साहन	२०००००.०	
२	भिमेश्वर मन्दिर लिवाङ छ मन्दिर निर्माण	१०००००.०	
३	एकल महिलाका लागि सिप विकास तालिम	१५००००.०	
४	जनजाती भुम्या, सोरठी, पैसेरु नाच कला संरक्षण तथा प्रवर्धन कार्यक्रम	२०००००.०	
५	आदिवासी जानजाती संग्रालय स्थापना (माडिचौर पर्यटन सूचना केन्द्रमा)	२०००००.०	
५	आदिवासी जनाजाती दलित बस्तीमा मिरुल घडगारुवारी ला.ज.वि.आ.अनुदान	२४००००.०	
	जम्मा	१०९००००।०	
	स्थानीय विकास शुल्क जम्मा	६६९७०००।००	६७९७०००।०

१३	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ योजना पुजिगत तर्फ	५००००००	
क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट	
१	सरसफा तथा स्वच्छता कार्यक्रम	१२०००००	
२	प्रशासनिक खर्च	२०००००	
क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट	
	खा.पा.योजना तर्फ	३६०००००	
१	खानेपानी योजना राँक छ २ ८ क्रमागत	४०००००	
२	दबारे जरेनी सोलार पम्पीड खानेपानी योजना पाछावाङ ८ क्रमागत	६०००००	
३	दहचौर गुरुङ गाउँ खा.पा.यो. लिवाङ गुरुङगाउँ क्रमागत	४०००००	
४	गोगनपानी सोलर शौच योजना जेदवाङ क्रमागत	५०००००	
५	महिते खोला खा.पा.यो. मर्मत अंश १,२ र ३ क्रमागत	४०००००	
६	खानेपानी योजना गैरिगाउँ ९ ठोरेनी क्रमागत	५०००००	
७	गाडाखोला खा.पा.यो. खंग्री ४ क्रमागत	४०००००	
८	कथुरा खोला खानेपानी योजना राँकोट ४ र ५ क्रमागत	४०००००	
	जम्मा	३६०००००	

१४	फोलुङ्गे पुल विनियोजन रु.	१६०६००००।०	१६०७००००।०
	ब.उ.शी.नं. ३६५६०९		
सि.नं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	

१	विभिन्न भो.पु.नियमित मर्मत संभार जम्मा संख्या १६५	९९००००१०	
२	भो.पु. निर्माण नयां तथा क्रमागत		
२.१	भो.पु.निर्माण क्रमागत		
१	अरड खोला भो.पु मसीना	५००००१०	
२	गातीना खोला भो.पु सखी ७	१०५०००१०	(१००००१०)
३	काफलवोट भो.पु गजुल	५०००००१०	
४	सिमलतारा भो.पु गजुल ४	४०००००१०	
५	पेदीघाट भो.पु मसिना	५५००००१०	
६	सिवाड खोला भो.पु वुढागाउँ ६	१०५०००१०	
७	लालुवाड भो.पु. बाडाचौर ७	९०००००१०	
८	विवाड टूस भो.पु. गाम ६	११०००००१०	
९	दामाभिर टूस भो.पु तालावाड ३	९३००००१०	
१०	सिमलवोट भो.पु.राडसी	११६००००१०	
११	माभरी टूस भो.पु. जैमकसला र हार्जड	७३००००१०	
१२	साँडवोट भो.पु.राँक ८	१२६००००१०	
१३	लम्चुति भो.पु.बडाचौर ८ र फगम	७१००००१०	
१४	क्वाचिवाड भो.पु हवामा ५	१९६००००१०	
	जम्मा	१०४६००००१०	
२.२	भो.पु. निर्माण नयां आ.व.२०७३/०७४ प्रस्ताव		कूल ल.इ
१	लाल्टीवाड भो.पु खुयी ९	११४३०००	२५७६८८५
२	ग्वालातुप भो.पु.जंकोट र हवामा जोडेने	८०००००	१७३१३५१
३	रेंतिओली भो.पु भावाड ५ र राडसी	१००००००	२२५४३८५
४	दोमईखोला भो.पु भावाड ५ र राडसी	११०७०००	२४८७११७
५	हलडसेरा भो.पु ओत	१२०००००	२४२९३३२
६	ब्रह्मथान भो.पु.राँक	१२०००००	२७२५६३२
७	सुकें भो.पु.सिर्प	११०००००	२२११११८
८	धवाडखोला भो.पु. धवाड १ र ९	१००००००	२००९७७२
९	पिपलवोट भो.पु. तालावाड र भावाड	११०००००	२३२१००७
१०	वेसावाड भो.पु. तालावाड	८०००००	१७२४१७७
११	गोठीखोला भो.पु. ओत ६	७०००००	१४५९५००
	सर्भे डिजाईन इष्टिमेट तयार गर्ने	१११५००००१०	
१	बाजाघाट लाम्पाखोला भो.पु.		
२	कमिरे खोला भो.पु. राडसी ७		
३	बलाले धोवि भो.पु. बडाचौर ४ बोज्याड		
४	स्यावाड भो.पु. ओत ८ र तालावाड ४		
५	मिफिड ७ र १ टिसल फसाँचौर भो.पु.फगाम खोला		

६	गेठिखोला भो.पु. नुवागाउ ८ र ६ चक्रिखोला		
७	सखी ६ र डुविडाडा १ टुनिवोट भो.पु.		
८	नुवागाउ रामपुरखोला भो.पु. नुवागाउ ३ र ४		
९	जुत्तर खोला भो.पु. उवा ५		
१०	नुवागाउ ६ र ८ जोङ्ने भो.पु.चक्रिखोला		
११	उरिवाङ्ग भो.पु. सेरम र उवा जोङ्ने		
	जम्मा		
२.३	भो.पु.वृहत मर्मत संभार		
१	बेसावाङ्ग भो.पु. तालावाङ्ग	१०००००१०	
२	पिपलवोट भो.पु. तालावाङ्ग र भावाङ्ग	१०००००१०	
३	बोथानेखुङ्ग भोलुगेपुल कुरेली	४०००००१०	
४	पुरानागाउ भो.पु. जिनावाङ्ग १	२०००००१०	
५	गेठिखोलादीमई भो.पु. जिनावाङ्ग ९	२०००००१०	
६	चालवाङ्ग भो.पु. गाम ६	६४००००१०	
७	पुल संरक्षकलाई तालिमा (४ पटक जम्मा १६५ जनालाई)	८०००००१०	
८	भो.पु.मागको लामोसुचि अद्यावधिक गर्ने	६०००००१०	
९	पहुच मार्ग तथा अन्य पुर्वाधार निर्माण	२००००००१०	
	जम्मा	५९४००००१०	
कुल जम्मा		१८०८००००१०	

१५	सडकबोर्ड कार्यक्रम विनियोजन	२८०००००१०	कै
सि.नं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	संशोधित रु.	
१	निगालपानी-सिमपानी-नेर्पा-दुम्ला-तिला सडक मर्मत	५६००००१०	
२	बडाचौर-दुमई-गुम्वाल-पाङ्ग सडक मर्मत	५६००००१०	
३	शहिद स्मृति कृषि सहकारी रिङ्गरोड भावाङ्ग सडक मर्मत	५६००००१०	
४	खसे-प्युरी- करेटी -माडीखोला मोटरवाटो मर्मत	५६००००१०	
५	किमिचौर -घोडागाउ- सुर्पालनेटा मोटरवाटो मर्मत	५६००००१०	
जम्मा		२८०००००१०	